

STRESZCZENIE

Niniejsza książka została poświęcona zagadnieniu realizacji dyrektyw ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich przy orzekaniu środków o charakterze izolacyjnym, tj. umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub skierowania do zakładu poprawczego. Zakreślony w ten sposób przedmiot uzasadniał potrzebę wykorzystania nie tylko kilku różnych metod naukowych (historycznej, teoretycznej, prawnej, porównawczej i statystycznej), ale również przeprowadzenia własnych badań empirycznych (badania akt spraw sądowych nieletnich, ogólnopolskiego badania sondażowego, indywidualnych półustrukturyzowanych wywiadów jakościowych).

Książka składa się z czterech rozdziałów. Pierwszy z nich poświęcam modelom postępowania z nieletnimi. W drugim zamieszczam opis metodologii przeprowadzonych badań oraz badanych prób. Rozdział trzeci dotyczy zbierania informacji o nieletnim w praktyce polskich sądów. Ostatni rozdział jest natomiast poświęcony dyrektywie dobra dziecka i indywidualizacji w praktyce orzeczniczej polskich sądów.

Przeprowadzone w książce analizy pokazują, że generalnie sądy, przed zastosowaniem środków izolacyjnych, gromadzą odpowiedni materiał dostarczający wiedzy o nieletnim, choć i w tym zakresie widać niepokojące nieprawidłowości. Należy jednak zaznaczyć, że sąd dla nieletnich nie jest w stanie sam zrealizować omawianych dyrektyw. Dlatego też instytucje pomocnicze, w tym zwłaszcza zawodowi rodzinni kuratorzy sądowi oraz opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów, są niezbędne do ich realizacji. Wskazana jest zatem współpraca sądu z tymi instytucjami. Przyjęcie konkretnego modelu postępowania z nieletnimi wiąże się z koniecznością zapewnienia warunków, w których model ten będzie miał szansę zostać zrealizowany. Jednym z nich jest odpowiednie zaplecze instytucji pomocniczych. Przeprowadzone analizy pokazują jednak, że na razie warunek ten nie został spełniony.